

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Fonie pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

A doua naștere

a poporului român din Bihor, Sălaj, Maramurăș...

— Lupta între două mări. — În foștii „țărmi ce se scufundă“.

Ținuturile de pe la hotarele neamului nostru, cum e Bihorul, Sălajul și Maramurășul, unde se luptau între ele valurile mării românești cu ale mării ungurești, — erau înainte de războiu socotite de noi țărmi ce se scufundă! Atacul valurilor maghiare asupra celor române, fiind din greu ajutat prin școală și administrație, era foarte putarlic, și biruia încet-încet, an de an, împotrivirea valurilor românești... Încă 50 de ani, sau o sută, și aceste ținuturi erau înghițite de marea năvălitoare maghiară.

Decând „s'a întors roata“ și s'a tras zidul opritor al hotarului românesc pe dincolo de Oradea, Careii Mari, Satu-Mare și Sighet, lupta valurilor române s'a ușurat, puterea celor maghiari s'a înfrânt și apele acestor ținuturi încep a-și lua fața lor cea dreaptă: puterea poporului românesc, care el e mai numărös și vechiu stăpân pe aceste locuri, crește și se înalță zi de zi peste puterea streină.

Pildă viuă și oglindă curat viitorului, o avem în Școala românească.

În vreme ce înainte de războiu de școală românească în numitele ținuturi abia mai putea fi vorbă, — azi școlile românești de stat, luând locul școlilor de stat maghiare, viața românească și limba românească, se înalță, se avântă, înfloresc, și se întăresc văzând cu ochii. Poporul, care era oarecum năbușit sub valul greu de maghiarizare, se trezește la sine tot mai mult, și se pregătește să lea, prin fiul său, locul de stăpânitor al ținutului, din ce-nușotcă ce era până mai ieri.

Să vede asta din ce spune Inspectorul Școlar de școli secundare (Licee) din Bihor, d. G. Bota. Dsa spune unul ziarist cu care a stat de curând de vorbă, cam următoarele:

Se simte un fericit avânt în năzuința poporului de a-și zidi școli, chiar aici unde nu era deprins a aduce jertfe pentru școală (fiindcă vedea în școală un instrument strein, merit a-l nimici, nu a-l învăța!) Azi e o adevărată a doua naștere a poporului, năzuind spre cultură (învățatură, lumină). Sătenii săraci și sărăciți de vremurile măfere din trecut, dau din toate puterile lor ajutor, ca să li se zidească și lor școală.

Iar la Școlile medii (Gimnazii, Licee și alte Școli Medii) toamna e adevărată năvală de copii de săteni, cari cer și ei primire, pentru a se lua la întrecere în învățatură, care să-i ducă la scaunele de de-regători și cărturari ai țării, al ținutului!

Da, așa e în Bihor, așa și pe aiurea peste tot! Și e bine că poporul nostru se năzuiește așa cu fiul său spre învățatură. Vom ajunge (în parte suntem ajunși), a avea destul tineri de al nostru, pregătiți pentru toate slujbele și cărările de viață intelectuală (cărțurărească). Și aceștia își vor cere loc, și va trebui să li se dea lor înfăi loc și pâine, și numai spoi celor streini. — Și așa pe încetul, dar văzând cu ochii, se va tot rări numărul slujbașilor de tot felul, azi pe jumătate încă streini, și — se vor înlocui cu Români.

În acelaș fel, același tineret înălțat din popor, va trebui să dea năvală asupra meserilor și asupra negoțului țării, — apropiind cu o zi mai curând sosirea vremii, când să putem spune, că Românul e aievea stăpânul, domnul, acestor ținuturi, — ceea-ce azi nu prea putem spune.

Adunarea Studenților din județul Hunedoara,

ținută la Orăștie în 28 Aug., a fost norocos organizată și a reușit întru toate. Au luat parte prin delegați (soli): Cercul studențesc Hunedorean din Bacurești, cel din Cluj, din Oradea-Mare și a Studenților teologi din Sibiu. A raportat fiecare, ce a putut face, ce cărți a adunat pentru a întemeia Biblioteca prin comune, ce fonduri de bani mai are gata, câte conferințe a ținut prin comune, ce producții și petreceri pentru adunare de fonduri? S'a arătat un început destul de bun și mai ales promițător pentru viitor.

A urmat dare de seamă asupra „doleanțelor studenților hunedoreni“ (adecă asupra durerilor ce ea le are față de nevoile de viață și ca studențime și ca lucrătoare pentru ducere de lumină în popor). Dl Dăncșoreanu, stud. în drept a cetit o dare de seamă foarte lumi-

noasă, plină de spirit, de observații la locul lor, și de inimă românească. Acesta a fost punctul cel mai frumos al programului, și oglindind sufletul sănătos, românesc și creștinesc, al tinerimii noastre, la a cărei lucrare, dusă în spiritul acelui raport, putem privi cu deplină încredere și nădejde. E același suflet luminat, nemulțumit cu stările tândăloase, uneori adânc rătăcite, de azi, suflet dela care nădăjdulim un viitor mai bun fiilor nostri.

Au hotărât și scoaterea unei gazete studențești locale, prin care să-și propoveduiască credințele, să cerce a îndruma rândurile viitoare de Români. Înflințarea gazetei a fost susținută cu multă căldură de d. Victor Iancu.

Ședința a fost condusă de d. Dr. Jura (medic, Simeria) ca Președinte, având vicepreședinți pe dnii Dăncșoreanu și Roșu. Toată ședința a decurs serios și cuminte.

După masă petrecere în liber, în pădure. Seara petrecere cu joc în sala Transilvania, A rămas și un venit curat de 4500 Lei, pentru fondurile de Bibliotecă ale Asociației.

Mare sfat de învățatori

a avut loc la Reșița în 28 și 29 August. S'au adunat 1400 de învățatori bănațeni. Au chibzuit împreună asupra muncii mari ce se îndeplinește în Uzinele dela Reșița, unde vin oameni din aproape 100 de comune la lucru. De acești lucrători trebuie să se aibă grijă și sufletescă și trupescă, — și învățătorii doresc ca, cunoscând în amănunt felul de muncă din urlașele uzine, — să le fie povățuitori. În acest scop au cercetat a doua zi Uzinele, primind bogate lămuriri. În cele sufleteste învățătorii vor stăruia ca acești lucrători să rămână buni Români, buni creștini, buni cetățeni.

Camera agricolă din Buzău

la muncă pentru plugărim.

— Lueruri îmbucurătoare. —

Dacă reforma agrară (noua împărțire a pământului) a făcut, ca 70 la suta din pământul lucrător să fie în mâinile plugarilor, binevoitorii acestora trebuie să le sară țărânilor nou împroprietăriți în ajutor, ca să-și poată și lucra pământul ce li-s'a dat. Că mulți din cei ce au primit pământ, nu se pot ajuta și nu-l pot lucra deloc sau aproape,

de loc, din lipsa de unelte și de vite sau de mașini.

Acest lucru l'a înțeles bine Camera Agricolă din jud. Buzău, care a luat acum măsură, ca prin sate să se înflințeze Obștii de cumpărare de Mașini economice, cari să fie împărțite între plugarii cari singuri nu știu și nu pot să și-le aducă! Sătenii sunt îndemnați a pune din mână 'n mână și să și cumpere unul ori două Tractoare Fordson, cari lucrează mult și adânc, — azi la unul, mâne la vecin, pe rând la toți. Obștiiile lor vor primi împrumuturi dela Centrala Bancilor sătești, care le ajută să ajungă și la sămânță bună, la vreme.

Acceași Centrală poartă grijă, ca cerealele (bucatele) odată rodite și culese de pe câmp, să nu cadă pe mâna speculanților răi, ci să fie cumpărate de Centralele ajutătoare care să le treacă de-adreptul la export, — fără a fi mijlocitori speculanți. Așa stăpânul vânzător va putea primi un preț cât mai bun, — căci va fi de unde să se plătească!

Iată vestirea atâtor lucruri bune, — la Buzău!

Dă Doamne ca și Camerele de pe aiurea să le vedem așternute pe lucru, cam așa. Că pe aiurea prea dorm onorabilele Camere.

Prin legea comunală

ni s'a pus căpăstrul în cap!

Nenorocita Lege Administrativă ce e încă în putere în țară, ne umilește așa, că par'că prin ea lucrează o mână nevăzută și nouă foarte dușmană!

Înainte de războiu, vechiul Regat avea cel puțin conducerea orașelor curată, românească, — dacă stăpânirile țării au fost destul de scurt-văzătoare de n'au apărut aceste orașe de cotropirea streină, de Evrei. Sub ochii lor cădea oraș după oraș în Moldova, apoi și încolo în jos, spre Inima Muntelui... Dar aceste valuri streine nu aveau conducerea orașelor, căci legea nu le dădea drept a se cocoșa chiar și la conducerea lor.

Pacea dela Paris, silind pe România să dea drepturi cetățenești la toți streinii pe cari războiul i-a găsit aici, — țara se trezi, că în orașe neamul român e izbit după ușă și în frunte ajunge streinătatea cea multă (mai ales că oameni de nimic din scaune hotărâtoare, de prin cele orașe, dădeau mână de ajutor,

prin Certificate mincinoase cumpărate pe bani, tuturor adușilor de vânt a se înscrie și ei printre „cetățenii” țării, alături de ori-care Român, a cărui și moși și strămoși sfințesc pământul țării prin osemintele lor așezate în el).

Și acum iaca ce vedem:

La Cernăuți e alegere comunală: Se aleg „conzilierii comunali”, sfetnicii ce vor conduce orașul. Și Românii de acolo, anume chiar partidul liberal dela putere, ca să poată merge alegerea cât de cât pe voia sa, e silit a lua în listă 20 de streini, mai ales Jidani, și numai 10 Români! Doar că acela se învoesc, ca Primarul să fie un Român. Va fi un primar la fel cu cloca ce a scos pui de rață. Ea stă pe țărni și cloncăne, dar pui n'o ascultă, ei se aruncă în râul plăcut lor și plutesc pe apele lui cum lor le place, nu cum vrea cloca...

Asta în Bucovina.

— La Buhuși, în Moldova, e tot așa alegere comunală. Liberalii, cu toate că-s la putere, au trebuit să dea loc la 4 Jidani în Conziliu, din 11 membri, (lui Granach, Rabbinul Roller, C. Haimson, Herman Kohn), și dintré ei unuia loc chiar în Delegația permanentă...

Și pe alurea tot așa. Românul nu mai e stăpân în țara lui! Trebuie să se plece tot mai mult strelnului, anume Jidanului, și să se re-strângă pe băncile conducerii, făcându-le tot mai mult loc acelorai...

Înțelegi, frate Române, pe ce drum suntem împlinși? Și pricepi-ne de ce strigăm noi: Ne trebuie o stăpânire neînduplecată națională-creștină, care să strice legea nouă Administrativă de azi, cel puțin față de orașe, asigurând, prin alta nouă, stăpânirea românească deplină.

De n'om face asta, vom ajunge de râsul lumii, cu orașele căzute cu totul, chiar ca conducere, în mâinile streinilor!

Student bătut de evrei.

După ce studenții Olteni adunați la Congresul lor din Râmnic Vâlcea, s'au depărtat, lăsând în urma lor amintirea frumoasei hotărâri de a rămânea toată viața luptătorii neînduplecați pentru neam, — doi mișei de jidani, rabbinul Schecter și fiul său, au pândit până au văzut pe un student singur pe stradă, și atunci au sărit asupra lui cu cușite și alte arme, și l'au bătut și lau rănit greu!

Studențimea luase la R. Vâlcea, hotărârea de a lupta pe cale cât mai pașnică împotriva dușmanilor neamului și țării. Aflând de mișelia petrecută, studențimea creștină a dat o Vestire către țară, protestând (ridicând cuvânt potrivit) în contra celor întâmplate, — și întrebă dacă această faptă a jidanilor nu e un cuvânt, ca studențimea să lapede hotărârea sa de a lupta și a se apăra în chip pașnic? Studenții aflaători în București

au și făcut în seara de 26 Aug. o mare demonstrație, de nemulțumire.

Tot acolo vor ajunge lucrurile unde trebuie să ajungă: Să te arăți tare cu sufletul, dar — și cu pumnul și cu prăseana sabiei!

Glas din popor.

— Din jud. Alba. —

...Place-l de opincă ori ba...?

Un cetitor al nostru din popor, din comuna Blândeana, (lângă Vințul-de-Jos j. Alba), scriindu-ne și în alte treburi, ajunge a-și spune părerea asupra studenților noștri și a încercărilor lor de a da o îndrumare mai bună vieții de obște în această țară, și chiar vieții politice, — ajunge a ne spune:

„Vă rog, dle redactor, să-mi dați adresa lui Corneliu Z. Codreanu, să-l trimet eu o carte, ca să vedem ce fel de omu-i?, dragu li de opincă ori ba? Că de-l e drag, îmi răspunde la ce-l scriu, de nu, lasă și el să se ducă 'n vânt plângerile noastre. De m'o cunoaște și mi-o răspunde napoi, eu volu arăta la frații mei plugari și opincari, și l'om câștiga ortaci ca să fie mai mulți.. Că noi avem câte-o rugare, că ne sug găunil (vespili).. Dacă'r fi bun să ne-asculte, numai ce se poate, vom da îndemnuri și la alții, și vom pune umăr la umăr noi plugarii, pe lângă acela care l'om afla milos față cu noi.. Că alții, cei mai mulți, numai când au lipsă de noi scriu prin voi: „Fraților” (atunci toți ni-s „frați”), votați semnul cutare sau cutare, că e cel mai drept, unul sfânt ca crucea, altul bun ca roata, altul ca secera ori clocanul, — iară după ce l'ai ajutat pentru făgăduiele tipărite, — nu te mai cunoaște!..

Acum, cum vedem, Studenții vreau dreptate. Dar până să se gate cel strâmbi, trebuie să mai așteptăm puțin! Lipească-se dumnealor de plugari și de sărăcime, că noi suntem mai mulți ca cel mai „învățați”, cari știu frică de mai marii lor, că de nu se pleacă, îl lapadă din „serviciu”. Pe noi n'au unde ne lăpăda, că tot la sapa noastră rămânem, de aceea putem sprijini pe cel ce vor câștiga inimile noastre cu curățenia inimilor lor.

Ioan N. Popa.

I'am trimis fratelui I. Popa noua revistă studențească „Pământul Strămoșesc”, unde are adresa dlui Corneliu Z. Codreanu și poate începe a-i scrie.

Am dat aceste părți din scrisoarea acestui plugar luminat, pentru că prea spune lucrurile drept și văzute împed. În viitor poate vedea singur D-zeu, dar noi putem să-i spunem numai atâta, că noi avem încredere în tinerimea despre care și dânsul se interesează și nădăjdum că atunci când va fi sosit ziua ei, ea are să facă îndreptările și schimbările în bixe pentru neamul nostru, pe

care rândurile conducătorilor de azi le fac sau prea încet, sau parcă nici nu-și bat capul cu ele... Tinerii pe cari vrea să-l ispitească fratele Popa din Blândeana, nu s de cel ce se în măreți față de opincă, — doar singuri umblă aproape toți și în ori ce vreme, numai în haine țărănești, voind să arate și prin asta, cât de mult sufletul lor se deosebește de al multor „domni” nemșii și franțuzii și la port și la cap și la inimă... Și mai credem, că nu trebuie să așteptăm chiar așa de mult „până se gată cel strâmbi”, ca să le urmăze cel drept! O sforțare bună a poporului la o chemare a acestora, — și cucerirea cetății celei hotărâtoare în soarta țării și a neamului, e aci!

Să gândească numai mulți, să simță și să vree, căutând pe cel bun, cum fratele Popa dela Blândeana îl caută!

Cimitirile noastre...

Ar trebui să fie tot atâtea grădini bine îngrijite, plantate cu arbori și flori mirositoare, în cari omul se poată petrece câteva clipe, și, adâncit în cuvioasă gândire, să asemene trecutul cu timpul de față și să întrevadă din asta viitorul.

Să-și cerceteze aici neamurile și prietenii, sădind și udându-le mormintele cu flori. Căci ce putem noi face altceva pentru ei?

Ei mai mult pot face pentru noi. Ne pot da îndrumări, — urmărind și privindu-ne în drumurile noastre, — sfaturi de viață, că în ce chip să lucrăm ca să nu călcăm poruncile Domnului, și să ajungem a fi plăcuți Lui și oamenilor...

Noi ne rugăm pentru sufletele lor, și bine facem. Ei încă se roagă pentru noi, căci ei ne văd și cunosc greșelile noastre.

Stați la căpătâul, la crucea vre-unui mormânt, și adâncindu-vă în gânduri, veți lua cunoștință de viața pământească trăită, a celui îngropat aci, din care puteți învăța.

Ce sunt însă cimitirile și grădinile bisericilor noastre, — chiar și în unele orașe, — dar mai ales la sate?

Sunt nește locuri părăsite și neîngrijite, ba chiar neîngădite, în cari pasc vitele, ruinând crucile morminților, iar alte animale mai scot și osemintele unor îngropați în grabă, (căci unii, ca să scape de cel mort cât mai îngrabă, îl astupă sicriul îngust, în care e vârat cu de-asila, într'o groapă scundă)... Pe alurea cel rămași îl pun mortului la cap în loc de cruce, care de multeori e slabă, — un băț și gata; lumea se grăbește apoi la „pomana”, care șterge prin mângăerea sticlei cu vinars din mână în mână, — lacrimile și durerile... Uneori aceste pomeni se prefac în ospețe, cu beții și băta, cum fac și azi păgânii. Dar să nu credeți, că mortul are odihnă după această pomână. În cinstea lui se mai dau „pomeni”, ca ospețele și agapele domnești, când iarăși i-se pomenește numele,

din obicei, iar neamurile și prietenii să omenesc din interes, dar nici decum săracii satului, cum ar trebui, când sticla iarăși merge din mână în mână, în cinstea mortului, pe care mulți din cei de față l'au plzmult și dușmănit până era în viață.

Iar odată sau de două ori în an, când nu mai e încătrău, i-se răcăie un pic mormântul, nu din datorință, ci de rușinea vecinului!

Ar trebui deci luate toate măsurile, de toate autoritățile administrative și sanitare, sprijinind biserica, să se îngrădească și îngrijască în chip potrivit și vrednic, cimitirile!

Orăștie, August 1927.

Dr. Eug. Munteanu.

Mare stricăciune sufletească

s'a descoperit iară în cancelaria unui așezământ mare de stat: la „Monitorul Oficial” (Gazeta Țării). E aci o tipografie mare a Statului, unde se lucrează cu sute de lucrători și se scoate Gazeta Țării, cu multele ei publicații. Sunt acolo venite și cheltuieli de sute de milioane pe an. Administrația (chivernisirea) marelui așezământ e încredințată unei cancelarii mari, cu Director, subdirector, cassar și purtători de socoteli câți vrei.

Acum s'a descoperit acolo o mare răutate: Directorul, I. Fălcolanu, om cu trecere printre oamenii de sus ai țării, a păgubit întrepinderia statului cu vre-o 30—40 de milioane, dela războiu încoace! El căzuse în patima jocului de cărți și juca pe sume mari la „Automobil-Club” unde joacă marii bogătași, și avea „norocul” — să tot pe ardă! Așa a început a-și băga mâna în banii așezământului pe care l conducea. A luat azi ca „împrumut” până mâne, mâne alt rând pe poimâne, — și așa s'a tot scufandat, dosând sume mari cari au ajuns la milioane! — Cel din jurul său, băgând de samă ce face „Directorul”, se vede că și-au zis: Facem și noi „împrumuturi” ca el... Și s'au întinat și ei. Și-au început apoi a se coperi unul pe altul cu toată puterea, ca să nu li-se dea de urmă. Dar, atâta merge ulciorul la fântână până se sparge... Cineva a simțit lucrul și a scris Ministrului de Finanțe să caute puțin ce e pe la „Monitorul Oficial”.

Când s'a început cercetarea, un sub-director, Tomescu, s'a împușcat îndată, bănuind că va urma, și a pus toată vina pe Directorul general Fălcolanu.

Au fost arestați Dir. Fălcolanu și cassarul Petcu și vor mai fi, — căci cercetările scot la iveală înodături vinovate în marea răutate.

Statul a luat măsuri să cuprindă averea celor ce pot fi vinovați. Cassarul are o avere de vre-o 7 milioane, directorul ce s'a sinucis o avere de vre-o 40 milioane. Directorul General are doar avere în prețini săi dela Club... Când l'au a-

restat și au făcut cercetare prin ale lui, au găsit la el 2 Lei!

Iși vor lua pedepșa, iar statul se va despăgubi din averile lor, în măsura vinovăției lor.

Total — din vina celor de mai sus: De ani de zile n'a făcut nimic nici o cercetare (controlă) la acest „Monitor”, — ca și la altele!

Divizia II și a XI-a

de Armată, au avut nenorocirea de a fi încredințat paza banului statului pe mâna de ofițeri de manlanță păcătoși. Și la una și la alta s'au descoperit înșelăciuni mari, pe urma cărora sunt arestați câte 3-4 din acele Cancelarii de socoteli.

La Divizia XI s'au descoperit cam 5 milioane furate de 3 căpitani purtători de socoți: Simescu, Ciupală și Vintilă. Au fost duși, între altele, la Târgoviște pentru a fi înfățișiți cu supuși de-al lor, — și au fost siliți a mărturisi tot adevărul. Un soldat a sculptat în obraz pe căpitanele Simescu, spunând că atâta vrednicesc hoții banilor soldaților!

S'a ajuns la asta tot pentru controlul slab, cercetarea de mai sus, care nu se făcea de loc, ori aproape de loc.

Pentru tinerii ce vor să fie

centabili-cooperatiști.

La „Școala de Contabilitate și Educație Cooperatistă, pentru Transilvania”, din comuna Ludoușul de Mureș (județ. Turda), se fac înscrieri de elevi în fiecare zi până la 18 Septembrie a. c.

Se primesc tineri recomandați de unitățile cooperatiste din Transilvania, de la 14-25 ani, (se primesc și cu ceva mai în vârstă), preferându-se acei ce au studii secundare la bază sau cel puțin școala primară.

Se cer următoarele acte:

Extrasul de naștere, actul de botez, certificatul de studii, buletinul de vaccinare și recomandarea unei Bănci Populare sau Cooperativă.

Taxa de înscriere este de Lei 100.—

Elevii vor fi primiți în școală, în urma unui examen de admitere din: română și aritmetică, după programa învățământului primar, examen, ce va începe în ziua de 22 Sept. a. c., ora 8 dimineața.

Cursurile vor începe pe ziua de 16 Oct. a. c. și vor dura: 9 luni cursurile teoretice, 6 luni stagiu de practică la unitatea Cooperatistă ce-a recomandat elevul la școală și 4 luni cursul de completare.

Elevii absolvenți cu diplomă de contabil, fac stagiul militar cu termen redus.

Elevii vor fi interni, în schimb taxelor ce le vor plăti pentru întreținere.

Orice alte informațiuni se pot cere în fiecare zi de la cancelaria școlii.

Direcțiunea.

NOUȚĂȚI

M. S. Regina Maria a fost în 27 August iară prin Ardeal însoțită de 2 Prințese rudenii din Germania și de Prințelele Nicolae. A venit peste Sighișoara și s'a oprit puțin timp în Târgu-Murăș, de unde a plecat spre Lăpușna și se întoarce la Sovata pentru câțva timp.

Conferință de preoți, învățători și alți intelectuali, la Orăștie. Conzistorul din Sibiu provocând preoșimea să se pregătească pentru o muncă culturală și de luminare a satelor în vederea toamnei și a iernii, — dl protopop Domșa convoacă la Orăștie pe ziua de Joi 8 Septembrie o Conferință, la care sunt rugați a lua parte, pe lângă preoții și învățătorii de tract, și alți intelectuali, profesori, învățătorii penzionați, și acei cărturari de ori ce fel, cari ar dori a da mână de ajutor, ca în toamnă să se înceapă un șir de conferințe culturale la sate. Dacă se vor găsi destul aplicați a ține conferințe, prelegeri, se va satori programul așa fel, ca în fiecare sat să se țină 2-3 conferințe, alese și bine pregătite, ca să fie de cel mai bun folos poporului ce le va asculta.

Asociația Corurilor și Fanfarelor române din Bănat vestește, că a hotărât sărbări de întrecere între cete de coruri și fanfare, cari fac parte din Asociație, în zilele de 8, 18 și 25 Sept. și 9 Octombrie.

În 8 Septembrie e întrecere între corurile din Belluț, Budaș, Ohaba, Ictar, Izvin și încă câteva din jur, — întrunite la Chișinău; și tot în 8 Sept. la Coștelul Mare, corurile din Silha, Satu-mic, Herendășii, Grani, Balinț, și altele.

În 18 Sept.: La Oravița: corurile din Cacoveni, Ticvani, Iam, Vrani, Vrăniș, Rușova, Mercina, Vărădia, Berliște și altele din jur; — apoi la Reșița: corurile din loc, din Bocșa montană și cea Română, Vaslova, Târnova, și altele; — iar la Bozovici în aceeași zi corurile din loc, din Dalboșei, Pripeli și cele din jur.

În 25 Sept.: La Sânnicolaul mare, corurile din loc, cu cele din Comloș, Nierău și altele; — și tot atunci în Igritș corurile din loc și jur.

Iar în 9 Octombrie o întrecere la Lugoj, a tuturor corurilor premiate în întrecerile din celelalte locuri.

Vor fi sărbări însemnate și vrednice de a lua parte la ele toată lumea, — căci vor scoate la iveală marile dar ce-l are dela Dumnezeu poporul nostru Bănățan în cântare!

O vorbă în legătură cu asta. Invitarea ce ni s'a trimis și nouă vestind mândrele sărbări naționale de mai sus, — e tipărită la Ungurul (sau Jidanul) Sziklai din Lugoj. Nu a găsit comitetul Asociației în Lugoj o tigo-grație românească? Cade așa de greu sufletului românesc a vedea această lipsă de înțelegere a nevoilor noastre de neam.

Aduni bani dela Români și-i dai casei cu lucrători streini, — întărindu-i pe aceia în mijlocul nostru.

Bunil români din Coruri să roage pe doli: Profesor Iosif Velcescu, președintele Asociației și pe dl prof. Filaret Barbu, secretarul general, să nu mai tipărească pe viitor nimic ce privește Asociația, în tipografiile ungerrești sau iudevești, ci numai în una românească! Altfel numele acela strein e o pată pe invitarea românească.

Burse. La liceul de Stat „Aurel Vialcu” din Orăștie sunt 5 burse vacante à 4000 lei. — Concursul pentru burse se va ține între 10-15 Septembrie. — Direcțiunea Liceului.

Plouă grozave au fost zilele acestea la Chișinău, la Buhuși, la Măreșești și la Brașov, pricinuind pagube foarte mari.

Pelerinaj la Mănăstirea din Ciocara. Ca și în anii trecuți și anul acesta să va sârba cu acelaș program pelerinajul obișnuit la Sf. Mănăstire din Ciocara în ziua de 8 Septembrie a. c., „Sfânta Maria-mică”, cu slujbă de noapte, procesiune la mănăstire, liturgie în sobor, predică, sf. Maslu.

Hărții de 500 Lei false? Zilele acestea s'a răspândit și în orașul nostru zvonul că se găsesc pe piață hărți de 500 Lei false. Se cunosc pe aceea, că pe unele e scris la colțul stâng jos: „Peinte par Clement Serveau”, iar pe altele vorbele „Peinte par” lipsesc și e tipărit numai „Clement Serveau”. La colțul drept pe unele e tipărit: „Grave per Rita”, la altele vorbele „Grave par” lipsesc și e scris numai „Rita”. Mai e și nișcă deosebire în culoarea unor hărți față de a altora, unele fiind mai închise, altele mai deschise.

Aceste deosebiri au făcut pe unii să creadă, că cele de pe cari lipsesc cuvintele arătate, ar fi false, — și mulți negustori de aici au început a nu primi hărțile de 500, cu lipsă de cuvinte, bănuindu-le a fi false.

Politia de aici a dus la „Banca Națională” cele 2 hărți ce se deosebesc încâtva între ele, și la Banca Națională i s'a spus, că hărțile sunt bune, nu-s false nici unele. Deosebirea în culoare, că unele-s mai închise, altele ceva mai deschise, vine dela mașinile de tipar. O mașină dădea cernelă mai multă, alta mai puțină, și, ca ori ce tipar, dă deosebire de culoare. Chiar și dela aceeași mașină poși avea tipar mai închis și mai deschis după cum s'a împușinat cerneala în caseta de cerneală a mașinii. Asta nu e semn că hărțile ar fi false.

Că lipsesc 2 cuvinte într'un colț și 2 în altul, își are alt tîlc: Când s'a tipărit întitul număr de hărți, și hărțile sunt făcute în Franța, iar la noi în țară sunt puși numai numerii de pe ele și încălțările, — desenatorul figurilor de pe hărți a scris pe desemn că el e meșterul desenator, iar cel ce a făcut clișeu a scris la celalalt colț că el are partea asta de lucru în pregătirea acestor hărți de bani, — și au scris în franțuzește, pe banii românești. Atunci s'au ridicat în țară vorbe împotriva acestui lucru, că pe banii românești scriu doi măestri streini în altă limbă decât cea românească. Banca Națională a ținut samă de această băgare de vină și a făcut să se șteargă de pe clișee vorbele streine, rămânând doar numele desenatorului și gravurului. — De aci deosebirea. — Dar hărțile sunt bune.

La Școala Superioară de Comerț din Hațeg (jud. Hunedoara) înscrierile și reinscrierile se fac între 1 și 8 Sept. Examenale de competență și particulare între 10-15 Sept. Începerea cursurilor la 26. Taxele: Lei 1500. Pentru primirea în Internat se înaintează cerere până la 10 Septembrie. Taxele de Internat sunt Lei 12,000 anual.

Grozava boală de copii de care am scris și în numărul trecut, — durere, — în loc să se stângă, se lățește: Ea s'a ivit încă în 3 județe din cele vecine cu Bucureștii, — apoi la Iași și la Cluj. Și Doctorii nu mai știu cum să se aperse de ea.

La Liceul ori „Avram Iancu” din Brad sunt vacante 12 burse à 4000 Lei. Examenale de burse vor fi între 10-15 Septembrie 1927. Elevii cu media sub 6.50 (calculată fără dexterității) au perdut bursa!

Direcțiunea Liceului.

„Pământul Strămoșesc” Nr. 2.

A ieșit de sub tipar și s'a trimis în mii de exemplare cetitorilor săi și spre vânzare chioșcarilor. Are în frunte un articol-program arătând cum e planul și împărțită și cum va fi condusă „Legiunea Arhanghelul Mihail” cea pentru apărarea pământului strămoșesc. — Are apoi articli de Cornel Georgescu, I. Blănaru, Codreanu, și alții, și o poezie de Iustin Ilieșiu. — Gândul conducător ce se înalță din acest număr e: că această mișcare tinerească se adună la un loc pe tinerii buni, să-i facă soldați ce merg până la lăpădarea de sine pentru desrobirea neamului, și, ținându-i sub acest steag, să-i oprească a intra și a îngroșa rândurile partidelor politice de azi, cele toate înodate cu jidanii. — Framos gând. Dzeu ajută luptătorilor pentru el.

Cel ce doriți, abonați revista macar de probă pe 3 luni, trimițând 40 Lei, pe adresa ei: la Iași, la Căminul Cultural Creștin.

Episcopul și — nașele. La catolici e obiceiul, că fetițele ajunse la vârsta de 14 ani, se duc la biserică la așaia „confirmare”, o slujbă dumnezeiască făcută asupra lor de însuși Episcopul diecezel, prin care le binecuvăntă ca să treacă din anii copilăriei în acei de fete crescute. E un fel de al dollea botez a lor, cel dintii, botezul de copil venit în lume, al dollea, de față întrând în viața mare, cea cu grijii și datorințe. Dé aceea fetițele vin și la „confirmare” cu nașele lor.

Din prilejul unei astfel de confirmări s'a întâmplat zilele trecute într'un oraș din Franța un lucru neașteptat de doamnele nașe: Ele s'au dus la biserică îmbrăcate așa ca la o plimbare, după „moda” de azi, cu haine fără măneci, și pe la gât deschise de-o palmă, și cu rochiile scurte foarte, — și Episcopul a oprit pe șase din ele de a intra în biserică și a slujii ca nașe la confirmarea finel lor, — spunând că nu pot fi primite în așa îmbrăcăminte desbrăcate... Cel puțin în Casa lui Dumnezeu să vie îmbrăcate după buna lege veche, modeste, cuvințioase. A fost nișcă supărare pe bietele nașe. Ele au alergat acasă și au luat câte-o mantaluță bine coperitoare a corpului, și le a fost de învățătură și lor și altora. Aceași măsură a început a se lua și în alte biserici, pentru intrarea la ori ce slujbă D-zelască.

Sacco și Vanzetti, cei doi comuniști italieni (cu perciuni) au fost puși Marți în săptămâna trecută în scaunul electric și astfel „spânzurați” pentru crima lor. Comuniștii din alte țări s'au răzbunat punând bombe și ucigând oameni nevinoși.

„BANCA ROMÂNĂ“, societate anonimă Deva, (fosta „Industria“).

Prospect de emisiune.

In baza delegației primite dela Adunarea generală din 25 Iunie 1927 a institutului „Banca Română“ S. A. din Deva (fosta „Industria“) care limitează urcarea capitalului societății la 5,000.000 Lei prin una sau mai multe emisiuni.

Urcăm capitalul de 50.000 Lei la 1,500.000 Lei precum urmează:

- Se vor emite 15.000 Acții à 100 Lei valoare nominală.
 - Vechii acționari vor primi pentru fiecare acție ce posedă (à 100 cor.) una acțiune nouă à 100 Lei valoare nominală, plătind Lei 10 de acțiune pentru timbru fisc. și cheltueli de emisiune, rețrăgându-se vechile acțiuni.
 - Restul de 14.000 acțiuni à 100 Lei valoare nominală se pun la dispoziția vechilor acționari și publicului, spre a subscria numărul de acții ce doresc, cu prețul de Lei 110 acțiunea, inclusiv timbru și cheltuelile de emisiune.
 - Acționarii dela punctul 2 sunt obligați ca până la 1 Octomvrie 1927 să depună la Casieria institutului din str. Principele Carol Nr. 23 acțiunile ce posed și 10 Lei de acțiune, urmând ca acei ce nu se vor conforma, să urmeze prevederile legale.
 - Atât acționarii vechi cât și noii subscriitori dela punctul 3 sunt obligați ca până la 15 Septemvrie a. c. să facă declarația de subscriere și să verse 30% din valoarea nominală plus 10 Lei de acție adecă total 40 Lei de acție, sub rezerva aprobării și repartizării Conziliului de Administrație cu precădere vechilor acționari. Restul se va plăti în 2 rate de 30 Lei de acție, până la 15 Octomvrie și 40 Lei de acție până la 30 Decemvrie 1927. Plățile integrale sunt admise cu bonificare de dobânzi.
 - Cei ce nu vor urma cu vărsămintele la termen, vor suferi pierderea acțiilor subscrise și a sumelor vărsate, fără alt proces sau drept de desdăunare.
 - Consiliul de Administrație are dreptul de selecționare și repartizare a optărilor noi, îngrijind ca acționarilor vechi se li-se distribuie acțiuni noi în proporția numărului de acțiuni vechi.
 - Acțiunile noi conform statutelor sunt nominale și vor intra în drepturile statutare cu începere dela 1 Ianuarie 1928.
 - Pentru sumele vărsate în contul acțiunilor subscrise pe durata din anul 1927 se va servi o dobândă anuală de 10%.
- Ca loc de subscriere se designează casieria băncii „Banca Română“ din Deva str. Principele Carol Nr. 23.
Deva, la 19 August 1927. (1115 1-1)

Consiliul de Administrație:

August Herbay director executiv. **Teodoru I. Oroveanu** președinte. **Dr. Ulpiu Almășescu** avocat.
Dr. Eugen Dunca **Colonel Ilie Marinescu** **Petru Popa**
Ioan Ilie **Antonie Igna** **Pr. Petru Aslău**

Foi de probă

trimitem ori-cui o lună de zile. Anume când ne cere, îi trimitem folle din urmă de pe 2-3 săptămâni și îi va mai merge și numărul viitor, dându-i-se astfel folle de pe o lună de zile. Din acelea poate cunoaște folle și, de-l plac, le abonează, de nu, folle încetează de a-l mai merge.

Pe cele din urmă 4 luni ale anului (Septembrie, Oct. Nov. Dec.), prețul regulat e: Lei 55. — Le dăm însă ca de probă, celor ce un au azi aceste foi, cu numai 45 Lei! Să trimită banii îndată ca să le capete dela 1 Septembrie!

(0) 1-

Candidat de notar

absolvent al Cursului notarial, caută loc în canceleria notarială sau alt oficiu administrativ. — Adresa la foale. (1157) 1-2

Nr. 521/927 adm.

Publicațiune.

Se publică licitația întreprinderii de pardosire cu platră a străzii „Mari“ și a „Câmpului“ în lungime de 300 metri și lățime 2 m. Licitajia se va ținea la 16 Oct. 1927 oara 3 p. m., la foale locale. Condițiunile se pot vedea la oficiul notarlatului Beriu. Beriu, la 26 Avg. 1927.

(1147) 1-1

Primăria.

Casă de vânzare.

Casa din plaja „Ardeleana“ Nr. 8, este de vânzare. Informațiuni la dl Bocz Soma, director la Banca Tekarékgyéztaár din Orăștie. (1156) 1-2

Nr. 520/927 adm.

Publicațiune.

Se publică licitația arândării dreptului de pescuit a comunei Beriu și Serece, pe timp de 3 ani și 3 luni. începând cu 1 Oct. 1927, până la 31 Dec. 1930.

Licitajia se va ținea la 25 Sept. 1927 oara 3 p. m. în localul notarlatului Beriu.

Prețul de strigare la Beriu e: 800 lei.

Prețul de strigare la Sereca e: 300 lei.

Condițiunile se pot vedea la oficiul not. Beriu.

Beriu, la 22 Avg. 1927.

(1148) 1-1

Primăria.

Fân. Disponind în cantitate mare de FÂN, în o comună din Munții apuseți aproape de Câmpeni, se poate face învoială, de a-l transporta, sau de a-l duce vietele în loc, pentru isină, unde sunt și grajduri.

Adresa la foale. (1153) 1-3

Nr. 519/927 adm.

Publicațiune.

Se publică licitația arândării dreptului de pășunat din hotarul comunei Beriu pentru oi, începând cu 1 Noemvrie 1927 până la 20 Aprilie 1928. Pășunat de toamnă și primăvară.

Licitajia se va ținea în localul primăriei comunale în ziua de 10 Oct. 1927 ora 2 p. m.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comună.

Beriu, la 26 Avg. 1927.

(1149) 1-1

Primăria.

Primăria orașului Hunedoara.

Nr. 1404-1927.

1158 1-1

CONCURS

La primăria orașului Hunedoara e de complectat, conform Art. 76 și 78 din Reg. St. F. P., postul de șef de birou principal (conzilier), devenit vacant prin renunțare.

Se invită refectanții a-și înalata cererile lor concursuale primăriei până la 16 Octomvrie a. c. inclusiv, instruite conform prescrișelor St. F. P.

Postul e retribuit cu 750 Lei salar de bază, iar cu accesoriile sale dă suma de 6160 Lei lunar. Funcționarul mai beneficiază pe lângă aceasta, până la o eventuală revocare, și de curent electric gratuit pentru iluminarea locuinței, — taxa către Stat însă o solvește.

Hunedoara, la 14 August 1927.

Primăria.

Nr. 518/927 adm.

Publicațiune.

Se publică licitația saștinerii taurilor comunale (2) pe timp de 1 an, începând cu 24 Sept. 1927 până la 23 Sept. 1928.

Licitajia se va ținea la 14 Sept. 1927 ora 3 p. m., în localul primăriei comunale Beriu.

Prețul de strigare e 12 000 lei. Condițiunile se pot vedea la oficiul notarial.

Beriu, la 20 Sept. 1927.

(1150) 1-1

Primăria.

Nr. 517/927 adm.

Publicațiune.

Se publică licitația terenurilor comunale de coastă situate la munte și „Drumul Luncii“ pe timp de 3 ani începând cu 1 Ian. 1928 până la 31 Dec. 1930.

Licitajia se va ținea la 8 Nov. 1927 ora 3 p. m., în localul oficiului notarial.

Condițiunile se pot vedea la oficiul notarial.

Beriu, la 26 Avg. 1927.

(1150) 1-1

Primăria.

Căldări de fert rachiu.

Se dau cu bir la: **Carol Hasatșec.** Orăștie, Str. Romosului 19. (1146) 2-2

UCENIC. Caut ucenic pentru învățarea mănăstirii, un băiat din familie bună, care are barem 2 clase de Liceu ori altă școală similită.

Traian Baicu, comerciant

1143 2-2

Zlatna (jud. Alba).

De vânzare:

MOARA, fabricat german, cu petrol și cu sălă.

MOTOR cu putere de 8 cai, cu gaz, complect, cu generator, consumație 6 Lei pe oră.

Batoză 800 mm., fabricat M. A. V. B. Peste, a lucrat în total 1 an.

Motor electric Ganz, 42, per 105 Volt. sec cu putere 26 cai.

Înțelegere numai personal la:

Anton Kovács, șef-mecanic

1145 2-2

Uzina Electrică, Deva.

O garnitură de treerat,

în stare garantat bună, folosită numai în trei sezoane, mână de motor cu benzină 6 HP., varșă grâu etc. în 5 saci, ales frumos, și fiind ușoară, e potrivită și pentru locuri mai deluroase.

Se poate vedea în funcție și se poate continua treeratul cu ea îndată ori unde.

Se vinde ieftin și avantajos. Doritorii a o cumpăra să se adreseze la:

Adam A. Roșu,

1144 2-3

Geoagiul-de-jos gara Orăștie, jud. Hunedoara.

FARMACIA VLAD, ORĂȘTIE,

LANGĂ LICEUL „AUREL VLAIGU“

atrage luarea aminte on. public din loc și jur, că este înzestrată cu toate solurile de medicamente (leacuri) și *preparatele cele mai nouă și renumite!*, precum și cu tot soiul de pansamente, parfumerie, săpunuri fine, articoli de gumă, etc.

Prețurile cele mai moderate. (1042) 4-10.

Beția

Cine vrea să scape de patima aceasta uricioasă, să întrebuițeze „Antibetismul Vertes“, scutiț legal, preparat de mult încercat, care desguștă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pățimașului fără șțirea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

Spese postale și ambalaj în regie proprie. — Farmacia la „VULTURUL ALB“ Nr. 33, Lugoj, Banat.

Bolnavii de **PLĂMÂNII**

astmatici bolnavi de pept scrofuloși anemici săraci de sânge slăbiți

să se așă mult dorita ușurare a suferințelor lor prin **SIROPUL VERTES** 4 sticle 540 lei prin ramburs.